

Sunčana Slijepčević

Ekonomski institut, Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 7, 10000 Zagreb, Hrvatska
sslijepcevic@eizg.hr

PERCEPCIJA GRAĐANA O KLIMATSKIM PROMJENAMA U HRVATSKOJ¹

Primljeno: 26. rujna 2025.

Prihvaćeno: 28. studenog 2025.

<https://doi.org/10.46458/27121097.2025.31.6>

Izvorni znanstveni rad

Sažetak

Klimatske promjene predstavljaju jedan od vodećih globalnih izazova. Unatoč jasnim znanstvenim dokazima te brojnim međunarodnim i nacionalnim inicijativama usmjerenim na suzbijanje klimatskih promjena, stavovi i percepcija stanovništva o ovom problemu razlikuje se među europskim državama. Premda stanovnici općenito izražavaju visoku razinu zabrinutosti, njihova spremnost na promjenu ponašanja i aktivno sudjelovanje u mjerama zaštite okoliša ovisi o brojnim čimbenicima.

Cilj ovog istraživanja jest utvrditi razinu percepcije zabrinutosti zbog klimatskih promjena među građanima te istražiti povezanost zabrinutosti za klimatske promjene s različitim čimbenicima koji utječu na spremnost građana na promjene u ponašanju. U radu se istražuju razlike između građana koji izražavaju zabrinutost i onih koji ne izražavaju zabrinutost zbog klimatskih promjena, kao i utjecaj tih razlika na njihovo sudjelovanje u aktivnostima i mjerama usmjerenima na ublažavanje klimatskih promjena, uključujući korištenje obnovljivih izvora energije.

Rezultati ukazuju na pozitivnu vezu između zabrinutosti za klimatske promjene i sudjelovanja u mjerama i aktivnostima vezanim za ublažavanje klimatskih promjena. Građani općenito iskazuju nisku spremnost za aktivno sudjelovanje u mjerama zaštite okoliša i ublažavanje negativnih utjecaja na okoliš. Zabrinuti građani za stanje okoliša pokazuju veću sklonost sudjelovanju u aktivnostima i mjerama provedenim s ciljem ublažavanja klimatskih promjena, a osobito u projektima obnovljivih izvora energije, dok su nezabrinuti građani u manjoj mjeri skloni sudjelovanju u takvim aktivnostima. Nadalje, rezultati ukazuju na negativnu vezu između zabrinutosti građana za klimatske promjene i povjerenja

¹ Ovaj rad izrađen je u sklopu projekata „Izazovi lokalnog i regionalnog razvoja u Hrvatskoj“ u Ekonomskom institutu, Zagreb te financiran sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. – NextGenerationEU.

u lokalnu i nacionalnu vlast u pogledu njihove učinkovitosti u provođenju klimatske i energetske politike. Ovi nalazi ukazuju na potrebu za povećanjem transparentnosti i jačanjem povjerenja građana u lokalne i nacionalne institucije odgovorne za provedbu okolišnih politika. Analiza socio-demografskih čimbenika je pokazala da muškarci i osobe mlađe životne dobi pokazuju veću razinu zabrinutosti zbog klimatskih promjena od žena i osoba starije životne dobi. Nasuprot tome, istraživanje ne ukazuje na postojanje statistički značajnih razlika u brizi o klimatskim promjenama kod građana obzirom na regiju u kojoj žive, stupanj obrazovanja i radni status ispitanika. Rezultati ovog istraživanja ukazuju na složenost odnosa između zabrinutosti za klimatske promjene i spremnosti za sudjelovanje u mjerama zaštite okoliša.

Ključne riječi: klimatske promjene, lokalne jedinice, građani, stavovi

JEL: Q54, H70

1. UVOD

Klimatske se promjene nastavljaju ubrzanim tempom unatoč brojnim inicijativama. Iako su se države potpisnice Pariškog sporazuma (United Nations Framework Convention on Climate Change, 2015) obvezale na smanjenje emisija stakleničkih plinova s ciljem zadržavanja dugoročnog porasta globalne prosječne temperature ispod 2 °C u odnosu na predindustrijsko razdoblje, uz dodatne napore za ograničenje porasta na 1,5 °C, prema projekcijama Svjetske meteorološke organizacije postoji 70-postotna vjerojatnost da će petogodišnji prosjek temperature u razdoblju od 2025. do 2029. godine premašiti granicu od 1,5 °C (World Meteorological Organization, 2025). Već se dugi niz godina smatra kako je glavni uzrok globalnog zagrijavanja ljudsko djelovanje iako i dalje velik broj ljudi klimatske promjene pripisuje podjednako ljudskim utjecajima i prirodnim procesima (Lübke, 2022). Posljedice klimatskih promjena su brojne i utječu na okoliš, gospodarstvo i ljudsko zdravlje. Zbog toga nacionalne vlade i međunarodni dionici nastoje pronaći rješenja za klimatske izazove. Dugoročna strategija Europske unije za postizanje neto nulte emisije stakleničkih plinova do 2050. godine (Europska komisija, 2018) prepoznaje obnovljive izvore energije kao ključan element u ostvarenju energetske i klimatske ciljeve Europske unije. Unatoč jasnim znanstvenim dokazima i međunarodnim naporima za suzbijanje klimatskih promjena, stavovi stanovništva o ovom problemu znatno variraju u europskim državama. Iako općenito stanovnici izražavaju visoku razinu zabrinutosti, spremnost na promjenu ponašanja ovisi o brojnim čimbenicima.

Cilj ovog rada je istražiti stavove građana o klimatskim promjenama, utvrditi postojanje zabrinutosti zbog klimatskih promjena, analizirati s kojim je čimbenicima povezana zabrinutost za klimatske promjene te ispitati kakva je spremnost na promjene u djelovanju i ponašanju vezanom uz klimatske promjene

prisutna kod različitih skupina građana. U sklopu istraživanja obuhvaćen je niz aspekata stavova i ponašanja građana u kontekstu klimatskih promjena, s posebnim naglaskom na korištenje obnovljivih izvora energije, spremnost na djelovanje te percepciju odgovornosti i učinkovitosti. Iako postoje ankete koje prate koliko prema mišljenju stanovnika europskih država klimatske promjene predstavljaju problem, nedovoljno je istraživanja koje su usmjerena na čimbenike koji utječu na razinu zabrinutosti, te potiče li građane briga zbog klimatskih promjena na sudjelovanje u poduzimaju akcija i mjera za suzbijanje klimatskih promjena. Također, istraživanja ukazuju na određeno nepovjerenje ljudi u sposobnost nacionalnih vlasti da ispune ciljeve povezane sa suzbijanjem klimatskih promjena, ali ne i na to je li razina nepovjerenja povezana sa zabrinutosti. Iako anketna istraživanja provedena na europskoj razini upućuju na to kako su građani svjesni problema klimatskih promjena, ovo se istraživanje usmjerava na detaljniju analizu unutar jedne države. Posebna se pažnja pridaje razlikovnim obilježjima između zabrinutih i nezabrinutih građana zbog klimatskih promjena.

Rad se sastoji od četiri poglavlja. Nakon uvodnog poglavlja, slijedi pregled literature koja se bavi klimatskim promjenama i prikaz stavova građana u Europskoj uniji o klimatskim promjenama. U trećem poglavlju prikazani su metodologija i rezultati istraživanja o stavovima građana o klimatskim promjenama u Hrvatskoj. Rad završava sa zaključnim razmatranjima.

2. PREGLED LITERATURE

Literatura o klimatskim promjenama je vrlo multidisciplinarna. Važan dio literature se bavi istraživanjima uzroka globalnih klimatskih promjena, te projekcijama klimatskih scenarija (World Meteorological Organization, 2025, Intergovernmental Panel on Climate Change, 2021) ili socioekonomskih posljedica klimatskih promjena na zdravlje (Watts i dr., 2018, Svjetska banka, 2025, Leal Filho i dr., 2022), vodne resurse (Döll i dr., 2014, Davamani i dr., 2024, Dehghani i dr., 2024), hranu (Wheeler i von Braun, 2013), prehrambenu sigurnost i resurse (Bergion i dr., 2025), ekonomski rast i nejednakost (OECD, 2015) i mnoštvo drugih tema.

Istraživanja pokazuju da su stavovi o klimatskim promjenama uvjetovani čitavim skupom čimbenika. Dosadašnja istraživanja o stavovima prema klimatskim promjenama fokusirale su se na analizu povezanosti stavova s političkim preferencijama (Fisher i dr., 2022; Campagnola i dr., 2025), uvjerenjima građana (Kácha i dr., 2022) te reakcijama javnosti na teme klimatskih promjena i energetike (Leiserowitz i dr., 2021). Fisher i dr. (2022) korištenjem regresijske analize ukazuju na razlike u stavovima među biračima različitih političkih stranaka, naglašavajući da su nebirači u prosjeku manje zabrinuti za klimatske promjene nego birači. Kácha i dr. (2022) u empirijskom istraživanju kategoriziraju građane prema njihovim stavovima u četiri skupine: angažirane,

pesimiste, ravnodušne i sumnjičave, pri čemu angažirani i pesimisti prepoznaju ljudski utjecaj na klimatske promjene, a angažirani izražavaju najveću zabrinutost. Gifford i Nilsson (2014) na temelju pregleda literature primjećuju važnost zdravstvenih poruka u promjeni stavova o klimatskim promjenama. Nadalje, Campagnola i dr. (2025) koristeći logit model pokazuju značajnu povezanost sociodemografskih karakteristika poput spola, obrazovanja, te političke orijentacije sa stavovima, pri čemu žene, obrazovaniji i lijevo orijentirani ispitanici pokazuju veću zabrinutost i osjećaj osobne odgovornosti za rješavanje problema klimatskih promjena.

U istraživanjima koja se bave promjenama ponašanja građana navodi se da ono zahtjeva značajne promjene u načinu života, te obuhvaća usvajanje novih tehnologija, podršku građana kad se radi o velikim infrastrukturnim projektima i mjerama koji doprinose poboljšanju zaštite okoliša, aktivno sudjelovanje građana u formuliranju politika, aktivnosti na lokalnoj razini i širok spektar drugih aktivnosti (Whitmarsh i dr., 2021).

Velik broj istraživanja ukazuje na znatan utjecaj političkih stavova na stavove javnosti prema klimatskim promjenama (Whitmarsh, 2011; McCright i Dunlop, 2011, Capstick i dr., 2015, Tranter i Booth, 2015). Tako rad Whitmarsh (2011) temeljem rezultata anketnog istraživanja analizira skepticizam oko klimatskih promjena u Velikoj Britaniji, te pokazuje da su političke i ekološke vrijednosti snažnije determinante skepticizma od znanja i obrazovanja, te znatno oblikuju stav građana prema klimatskim promjenama. Shi i dr. (2015) su proveli anketno istraživanje na 1.065 ispitanika u Švicarskoj, te utvrdili povezanost razine znanja o klimatskim pitanjima s brigom ljudi o klimatskim promjenama, spremnošću za promjenom ponašanja i prihvatanjem klimatskih politika. Stavove o klimatskim promjena oblikuje i razina povjerenja u druge (Franzen i Vogel, 2013).

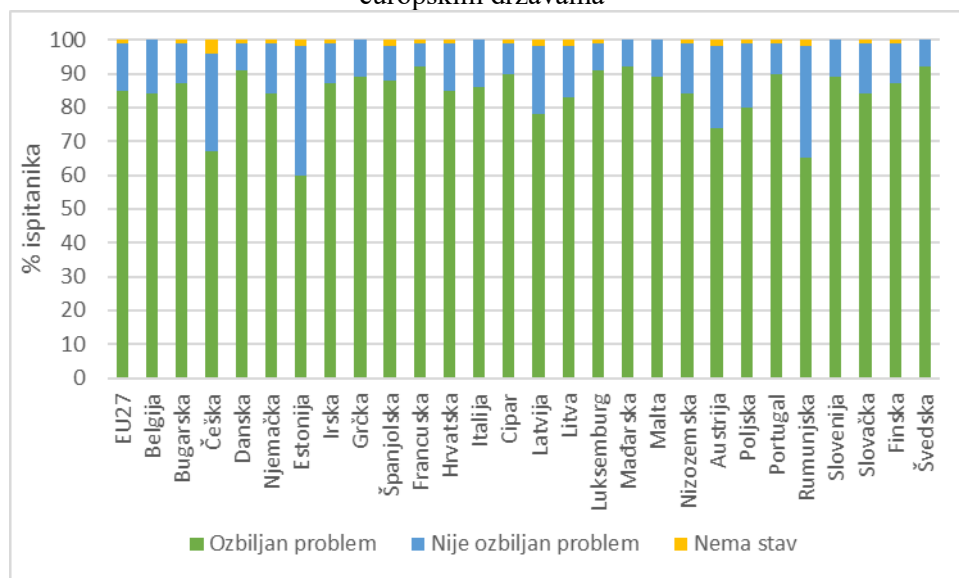
Lorenzoni i Pidgeon (2006) na temelju rezultata provedenih anketa i istraživanja uspoređuju europske i američke poglede na klimatske promjene, naglašavajući da iako postoji zabrinutost, klimatske promjene se često smatraju sekundarnim problemom u odnosu na druga pitanja u svakodnevnom životu ljudi. Capstick i dr. (2015) na temelju pregleda literature zaključuju da na razinu zabrinutosti prema klimatskim promjenama utječu anomalije u vremenu i prirodne nepogode. Slično Lee i dr. (2015) smatraju kako percepcija promjene temperature na lokalnom području utječe na percepciju rizika povezanu s klimatskim promjenama na području Azije i Afrike.

Na stavove o klimatskim promjenama u SAD-u također utječu i psihološki i socio-kulturni čimbenici, pa tako žene, mlađe osobe i članovi grupa koji se bave pitanjima zaštite okoliša pokazuju veću osviještenost o problemima globalnog zatopljenja (Leiserowitz, 2006). U Kini, empirijsko istraživanje Chen i dr. (2011) ukazuje da su zaposleni, osobe koje žive u većim gradovima te samci skloniji ponašanjima koja pridonose zaštiti okoliša. Tranter i Booth (2015) smatraju spol i nisku razinu zabrinutosti za pitanja zaštite okoliša ključnim čimbenicima koji povećavaju skepticizam prema klimatskim promjenama, a istodobno predstavljaju i varijable koje utječu na ranjivost zemalja u suočavanju s njihovim

posljedicama. Prema istraživanju Xiao i McCrighta (2012) provedenom korištenjem faktorske analize i strukturnim modeliranjem, žene iskazuju višu razinu zabrinutosti zbog štetnih učinaka onečišćenja okoliša na ljudsko zdravlje u usporedbi s muškarcima. Masud i dr. (2017) u istraživanju provedenom u Maleziji ukazuju na značajan utjecaj sociodemografskih čimbenika na percepciju klimatskih promjena i oblikovanje pozitivnijih stavova prema njihovom ublažavanju. Nadalje, Vercammen i dr. (2023) ističu da negativna percepcija klimatskih promjena među mladima korelira s većim stupnjem psihološkog stresa, pa posljedično i većim djelovanjem usmjerenim na suzbijanje klimatskih promjena zbog zabrinutosti za budućnost. S druge strane, stariji građani su skloniji poricanju klimatskih promjena i pokazuju manje razine zabrinutosti (Poortinga i dr., 2011). Također, pojedinci koji se osjećaju nesigurno u vezi svoje ekonomske budućnosti, znatno su skloniji poricanju klimatskih promjena (Lübke, 2022). Poricanje klimatskih promjena je raširenije u ruralnim i manje razvijenim regijama, te u zemljama koje su ekonomski ovisnije o fosilnim gorivima (Lübke, 2022).

Prema podacima za 2025. godinu 85 europskih građana smatra kako klimatske promjene predstavljaju ozbiljan problem, a 81 posto podržava europski cilj postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine (Europska komisija, 2025). Prema podacima Europske komisije (2025a), većina građana Europske unije smatra klimatske promjene ozbiljnim problemom, iako postoje značajne razlike među državama članicama. U prosjeku, 85 posto ispitanika vidi klimatske promjene kao ozbiljan problem u Europskoj uniji, 14 posto ih ne smatra ozbiljnima, dok je 1 posto neutralan. Najveći udio građana koji klimatske promjene smatraju ozbiljnim problemom bilježi se u Švedskoj, Francuskoj i Mađarskoj (92 posto), zatim u Danskoj, Luksemburgu i Portugalu (91 posto), Cipru (90 posto), te Grčkoj, Malti i Sloveniji (89 posto). U Hrvatskoj 85 posto građana smatra klimatske promjene ozbiljnim problemom, dok 14 posto ne dijeli to mišljenje, a 1 posto građana nema stav o ovom pitanju. S druge strane, znatno niži postotak zabilježen je u Estoniji (60 posto) i Rumunjskoj (65 posto), gdje i relativno velik udio ispitanika ne smatra klimatske promjene ozbiljnima (Estonija 38 posto, Rumunjska 33 posto). Češka (67 posto) i Austrija (74 posto) također iskazuju nižu razinu zabrinutosti u odnosu na prosjek EU.

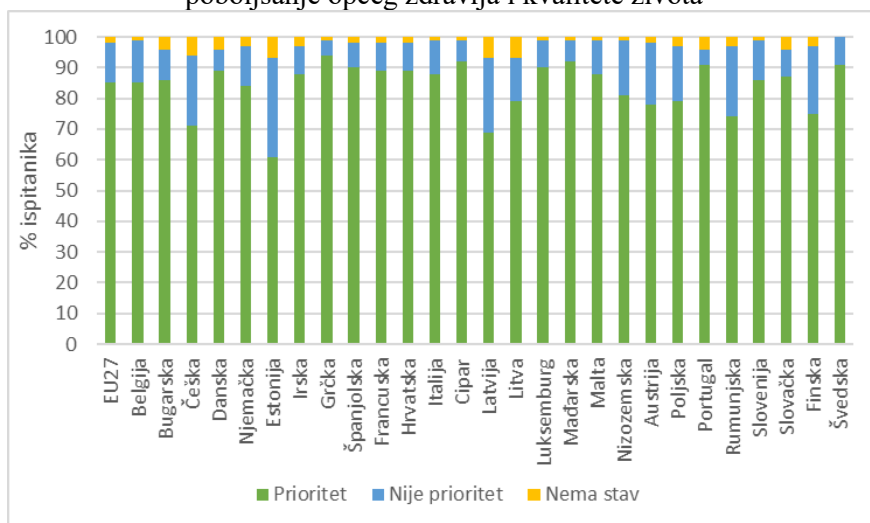
Slika 1. Opća percepcija ozbiljnosti problema klimatskih promjena po europskim državama

Izvor: autor na temelju podataka Europske komisije (2025a).

Na slici 2 su prikazane razlike u stavu građana o suzbijanju klimatskih promjena kao prioritetu koji doprinosi poboljšanju općeg zdravlja i kvalitete života. Rezultati ukazuju da 85 posto ispitanika u Europskoj uniji smatra klimatske promjene prioritetom, 13 posto se ne slaže s time, a 2 posto nema stav o tome. U Hrvatskoj 89 posto ispitanika smatra klimatske promjene prioritetom, 9 posto se ne slaže, a 2 posto nema stav o ovom pitanju.

Slika 2. Stav prema suzbijanju klimatskih promjena kao prioritetu za poboljšanje općeg zdravlja i kvalitete života

Izvor: autor na temelju podataka Europske komisije (2025a).

Analiza podataka o percepciji najozbiljnijih globalnih problema Europske komisije (2025b) pokazuje da su klimatske promjene istaknute među najvažnijim globalnim izazovima prema stavovima građana Europske unije. Na razini Europske unije, 47 posto ispitanika smatra klimatske promjene jednim od najozbiljnijih problema s kojima se svijet suočava, te se na listi problema nalaze odmah iza naoružanih sukoba (61 posto) te siromaštva, gladi i manjka pitke vode (50 posto).

U Hrvatskoj su klimatske promjene četvrti najvažniji problem, s udjelom od 49 posto, odmah iza ekonomskog stanja (51 posto), siromaštva, gladi i manjka pitke vode (54 posto) te naoružanih sukoba (57 posto) (Europska komisija, 2025c). Dobiveni podaci sugeriraju da se klimatske promjene percipiraju kao jedan od prioritetnih društvenih problema.

No iako postoji visoka razina zabrinutosti zbog klimatskih promjena, sve više ljudi smatra to globalnim problemom. Rezultati anketnog istraživanja IRIS Network (2023) provedenog u 27 država pokazuju kako građani u gotovo svim državama smatraju klimatske promjene ozbiljnijim problemom za planet, nego za državu, a najmanje ga vide kao problem na lokalnoj razini. Također, 23 posto ispitanika smatra da je prekasno za sprječavanje negativnih utjecaja klimatskih promjena, a najveći je postotak stanovništva s tim stavom u Indiji (41 posto), Švicarskoj (35 posto), Italiji (35 posto), te Francuskoj (34 posto). To ukazuju na nisku razinu svjesnosti o lokalnim rizicima i mogućnostima djelovanja. Kao odgovor na rastuće izazove europske institucije podupiru projekte i lokalne inicijative, pa su tako primjerice prisutne promjene u gradovima gdje se sve više integriraju digitalne tehnologije i implementiraju pametna rješenja kako bi se

učinkovitije upravljalo resursima poput vode, energije i prometa, te postigla klimatska neutralnost (Europska komisija, 2025b, Europska unija, 2024).

Na temelju prethodnog prikaza literature vidljivo je da, iako postoje brojna istraživanja o percepciji klimatskih promjena i zabrinutosti građana, postoji nedostatak istraživanja koja ujedno istražuju zabrinutost zbog klimatskih promjena, sociodemografske i psihološke čimbenike, povjerenje u institucije, te spremnost građana na promjene ponašanja. Znanstveni doprinos ovog istraživanja je u povezivanju analize zabrinutosti za klimatske promjene s analizom spremnosti građana na promjene u ponašanju i konkretno djelovanje. Također, znanstveni doprinos rada je i u istraživanju povezanosti zabrinutosti zbog klimatskih promjena i povjerenja u institucije.

3. METODOLOGIJA I REZULTATI

3.1. Metodologija

Podaci za ovo istraživanje prikupljeni su provođenjem ankete među građanima. Anketni je upitnik bio strukturiran u dva dijela. Prvi je dio obuhvaćao pitanja usmjerena na prikupljanje podataka o sociodemografskim obilježjima ispitanika te razini njihova poznavanja obnovljivih izvora energije. Drugi je dio uključivao pitanja usmjerena na mjerenje stavova građana prema klimatskim promjenama i obnovljivim izvorima energije. Ispitanici su radi ispitivanja prisutnosti zabrinutosti u vezi s klimatskim promjenama podijeljeni u dvije kategorije. Prvu skupinu čine sudionici koji su izrazili zabrinutost zbog klimatskih promjena, dok drugu skupinu čine oni koji su naveli da zabrinutost ne osjećaju. Za preostala anketna pitanja primijenjena je Likertova ljestvica od 1 (u potpunosti se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem). Istraživanje je, između ostalog, ispitalo poduzimaju li građani konkretne mjere i akcije u svrhu ublažavanja i suzbijanja klimatskih promjena, te koriste li obnovljive izvore energije u kućanstvima. Osim osobnog djelovanja, ispitana je i percepcija društvene odgovornosti, odnosno stavovi o tome trebaju li građani u Hrvatskoj u većoj mjeri sudjelovati u takvim aktivnostima. Posebna pažnja posvećena je procjeni stavova o koristima korištenja obnovljivih izvora energije. U tom se kontekstu ispitala razina slaganja s tvrdnjama da povećano korištenje obnovljivih izvora energije pridonosi ublažavanju klimatskih promjena, kao i percepcija ekonomskih koristi koje proizlaze iz njihova uvođenja. Nadalje, ispitivanje je obuhvaćalo i stavove ispitanika koji odražavaju stupanj povjerenja građana u općinu, grad i državu da poduzima mjere za dobrobit građana u području energetske i klimatske politike. Dodatno su ispitane razine spremnosti građana na osobno sudjelovanje u lokalnim projektima. Također, s ciljem razumijevanja promjena u ponašanju, anketni upitnik je sadržavao i pitanje vezano za utjecaj zdravstvene krize na poduzimanje mjera i akcija s ciljem suzbijanja klimatskih promjena kako bi se utvrdio utjecaj pandemije COVID-19 na promjenu razmišljanja i potencijalno

povećanje motivacije za poduzimanje mjera i aktivnosti za smanjivanje klimatskog utjecaja i ublažavanje klimatskih rizika.

Nakon izrade upitnika, a prije provedbe završnog istraživanja, provedeno je pilot-testiranje na uzorku od deset ispitanika s ciljem provjere jasnoće pitanja te utvrđivanja mogućih problema i nejasnoća pri ispunjavanju upitnika. Istraživanje je provedeno na građanima starijima od 18 godina. U prvom koraku sastavljen je inicijalni popis kontakata iz svih hrvatskih županija na temelju javno dostupnih podataka. U drugom su koraku, svi sudionici istraživanja zamoljeni, u popratnom dopisu anketnom upitniku, da upitnik prosljede dalje kako bi se povećala stopa prikupljenih odgovora. Ukupno je putem elektroničke pošte poslano više od 3500 upitnika. Prikupljeno je ukupno 590 odgovora ispitanika iz svih hrvatskih županija, te je stopa odgovora iznosila 16,9 posto. Struktura uzorka je prikazana u Tablici 1.

Tablica 1. Struktura uzorak

		Posto ispitanika
Dob	18-29	18,8
	30-44	34,9
	45-59	34,1
	60+	12,2
Spol	Ženski	67,8
	Muški	32,2
Regija	Jadranska Hrvatska	29,3
	Kontinentalna Hrvatska	45,2
	Grad Zagreb	25,5
Stupanj obrazovanja	Do srednje škole	18,5
	Fakultet i više	81,5
Radni status	Zaposleni	79,8
	Nezaposleni	2,2
	Ostali	18,0

Izvor: autor

Uzorak se sastojao od 67,8 posto žena i 32,2 posto muškaraca. S obzirom na dobnu strukturu, 18,8 posto ispitanika bilo je u dobi od 18 do 29 godina, 34,9 posto u dobi od 30 do 44 godine, 34,1 posto u dobi od 45 do 59 godina, dok je 12,2 posto ispitanika bilo starije od 60 godina. Prema regionalnoj pripadnosti, 29,3 posto ispitanika dolazilo je iz županija Jadranske Hrvatske, 45,2 posto iz županija Kontinentalne Hrvatske, a 25,5 posto iz Grada Zagreba.

Anketiranje je provedeno putem alata LimeSurvey, koji omogućuje prikupljanje anonimnih odgovora ispitanika, dok je za analizu podataka korišten statistički

program SPSS. Uz deskriptivnu statistiku, za analizu rezultata korišteni su t-test te hi-kvadrat test.

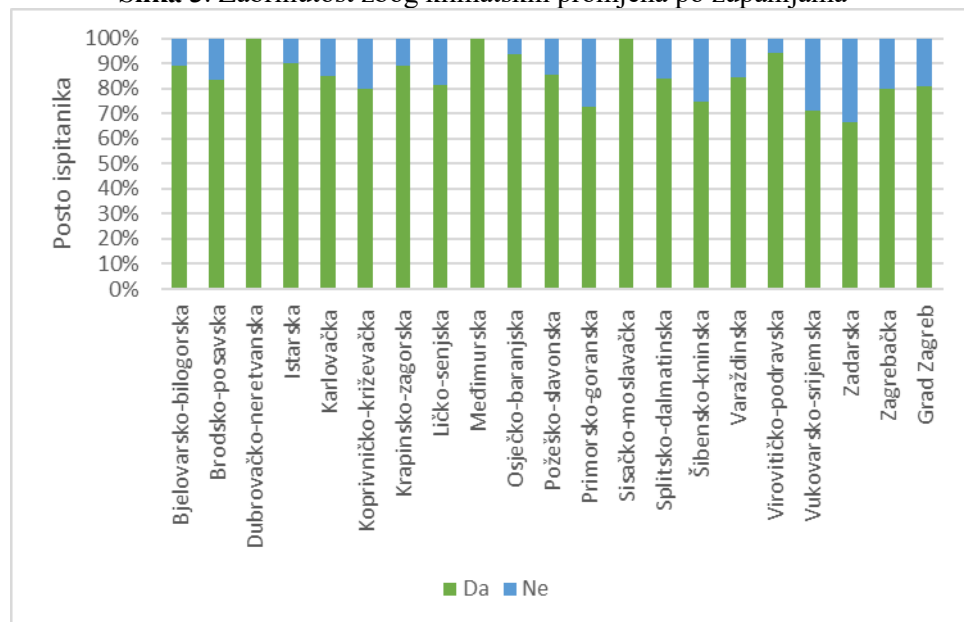
3.2. Rezultati istraživanja

Većina županija u Hrvatskoj bilježi visok udio stanovništva koje izražava zabrinutost zbog klimatskih promjena, pri čemu se udio takvih ispitanika kreće u rasponu od 66,7 do 100 posto, ovisno o županiji. Najveću zabrinutost zbog klimatskih promjena iskazuju stanovnici Dubrovačko-neretvanske, Međimurske i Sisačko-moslavačke županije, gdje svi ispitanici potvrđuju zabrinutost (100 posto). Slično, visoke vrijednosti bilježe se i u Virovitičko-podravskoj (94,1 posto), Osječko-baranjskoj (94 posto) i Istarskoj županiji (90 posto).

S druge strane, najniže razine zabrinutosti zbog klimatskih promjena zabilježene su u Zadarskoj županiji (66,7 posto) i Vukovarsko-srijemskoj županiji (71,4 posto), koje ujedno imaju i najveći udio ispitanika koji ne iskazuju zabrinutost (33,3 posto, odnosno 28,6 posto). Povećan udio građana koji ne izražavaju zabrinutost primjetan je i u Primorsko-goranskoj (27,3 posto) te Ličko-senjskoj županiji (18,8 posto). Grad Zagreb bilježi udio zabrinutih građana (81,1 posto) koji je usporediv s nacionalnim prosjekom.

Veći postotak zabrinutih u većini županija sugerira visok stupanj svijesti i potencijal za podršku klimatskim politikama i mjerama prilagodbe.

Slika 3. Zabrinutost zbog klimatskih promjena po županijama

Izvor: autor.

Tablica 2. Rezultati t-testa

Varijabla	Zabrinutost zbog klimatskih promjena	Srednja vrijednost	Standardna devijacija	t	df	p
Korištenje obnovljivih izvora energije u kućanstvu	Da	1,80	0,401	-0,096	459	0,924
	Ne	1,81	0,395			
Poduzimanje mjera i akcija s ciljem ublažavanja klimatskih promjena	Da	1,49	0,503	5,475	458	0,000
	Ne	1,19	0,395			
Pozitivan stav prema uključivanju građana u suzbijanje klimatskih promjena	Da	1,25	0,438	8,990	459	0,000
	Ne	1,02	0,123			
Percepcija koristi od obnovljivih izvora energije na ublažavanje klimatskih promjena	Da	3,32	1,285	-10,538	465	0,000
	Ne	4,38	0,651			
Percepcija ekonomskih koristi obnovljivih izvora energije u kućanstva	Da	3,14	1,133	-7,426	464	0,000
	Ne	3,95	0,781			
Percepcija ekonomskih koristi obnovljivih izvora energije za općinu/grad	Da	3,18	1,112	-8,270	467	0,000
	Ne	4,05	0,743			
Stupanj povjerenja u lokalnu jedinicu da poduzima mjere za dobrobit građana u području energetske i klimatske politike	Da	2,48	1,119	-3,122	469	0,002
	Ne	2,90	1,027			
Stupanj povjerenja da država poduzima mjere za dobrobit građana u području energetske i klimatske politike	Da	2,31	1,022	-3,502	469	0,001
	Ne	2,78	1,033			
Spremnost financijskog sudjelovanja u investicijama općine/grada u području obnovljivih izvora energije	Da	2,28	1,111	-7,761	467	0,000
	Ne	3,32	1,027			
Spremnost odvajanja vremena za provedbu projekata obnovljivih	Da	2,44	1,143	-8,585	468	0,000
	Ne	3,56	0,988			

izvora energije bez financijske nadoknade						
Utjecaj zdravstvene krize na poduzimanje mjera i akcija s ciljem suzbijanja klimatskih promjena	Da	1,82	0,850	-7,849	469	0,000
	Ne	2,89	1,097			

Izvor: autor.

Rezultati anketnog istraživanja ukazuju na statistički značajne razlike u sklonosti prema poduzimanju mjera i aktivnosti usmjerenih na ublažavanje klimatskih promjena između ispitanika koji izražavaju zabrinutost zbog klimatskih promjena i onih koji tu zabrinutost ne izražavaju. Općenito gledano, rezultati sugeriraju da hrvatski građani u prosjeku ne iskazuju visoku razinu spremnosti na konkretno djelovanje u svrhu ublažavanja klimatskih promjena. Ipak, dok ispitanici koji ne izražavaju zabrinutost uglavnom ne poduzimaju takve mjere, oni koji pokazuju zabrinutost iskazuju veću sklonost konkretnom djelovanju. To ukazuje da se zabrinutost ipak odražava na proaktivno ponašanje građana, a što je u skladu i s rezultatima istraživanja Bauman i dr. (2020) provedeno za europske države.

Također, zabrinuti građani zbog klimatskih promjena imaju nešto pozitivniji stav prema uključivanju građana u suzbijanje klimatskih promjena od onih koji nisu zabrinuti. To ukazuje i da su oni skloniji sudjelovanju građana u donošenju odluka ili sudjelovanju u projektima koji se provode s ciljem suzbijanja klimatskih promjena na lokalnoj razini.

Utvrđene su statistički značajne razlike u razini povjerenja u općinu, grad i državu između ispitanika koji izražavaju zabrinutost zbog klimatskih promjena i onih koji tu zabrinutost ne izražavaju. Ispitanici zabrinuti zbog klimatskih promjena pokazuju niži stupanj povjerenja u sposobnost lokalnih i nacionalnih vlasti da poduzmu mjere usmjerene na suzbijanje klimatskih promjena u korist građana. Takvi su rezultati u skladu i s rezultatima istraživanja Grünhut, Varjú i Bodor (2023) za Mađarsku.

Zabrinuti građani zbog klimatskih promjena su skloniji sudjelovanju u projektima u području obnovljivih izvora energije. Oni pokazuju veću sklonosti i financijskom sudjelovanju u takvim projektima koje provodi općina, odnosno grad u kojem žive i spremniji su odvojiti vlastito vrijeme za provedbu projekata obnovljivih izvora energije bez financijske nadoknade.

Posljednja zdravstvena kriza izazvana pandemijom COVID-19 utjecala je na promjene u percepciji klimatskih promjena, pri čemu su te promjene osobito izražene među građanima koji prethodno nisu izražavali zabrinutost zbog klimatskih promjena, ali su uslijed zdravstvene krize bili potaknuti na poduzimanje mjera i akcija usmjerenih na njihovo suzbijanje.

U pogledu korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima, nije utvrđena statistički značajna razlika između ispitanika koji izražavaju zabrinutost zbog klimatskih promjena i onih koji tu zabrinutost ne izražavaju.

Zanimljivo je da su ispitanici koji ne izražavaju zabrinutost zbog klimatskih promjena iskazali višu percepciju koristi obnovljivih izvora energije, kako za kućanstva, tako i za lokalne zajednice. Ovi rezultati upućuju na mogućnost da se stavovi ove skupine oblikuju prvenstveno iz ekonomske perspektive, što sugerira da bi njihovo uključivanje u aktivnosti vezane uz ublažavanje klimatskih promjena moglo biti potaknuto naglašavanjem ekonomskih koristi takvih mjera. Sljedeća tablica prikazuje razlike između građana zabrinutih i nezabrinutih zbog klimatskih promjena prema dobi, spolu, regiji prebivališta, razini obrazovanja i radnom statusu ispitanika.

Tablica 3. Hi-kvadrat test

Kategorija	Podkategorija	Zabrinutost zbog klimatskih promjena		
		Da	Ne	Hi-kvadrat test
Spol	Ženski	10,3%	89,7%	0,000
	Muški	26,2%	73,8%	
Dob	18-29	21,5%	78,5%	0,020
	30-44	19,9%	80,1%	
	45-59	9,4%	90,6%	
	60+	11,5%	88,5%	
Regija	Jadranska Hrvatska	18,4%	81,6%	0,141
	Kontinentalna Hrvatska	11,9%	88,1%	
	Grad Zagreb	18,9%	81,1%	
Stupanj obrazovanja	Do srednje škole	17,9%	82,1%	0,516
	Fakultet i više	15,0%	85,0%	
Radni status	Zaposleni	15,1%	84,9%	0,724
	Nezaposleni	10,0%	90,0%	
	Drugo	18,1%	81,9%	

Izvor: autor.

Rezultati upućuju na postojanje statistički značajnih razlika u razini zabrinutosti građana zbog klimatskih promjena s obzirom na dob i spol. Muškarci izražavaju višu razinu zabrinutosti u odnosu na žene, što je u suprotnosti s nalazima Campagnola i dr. (2025) te Trantera (2011), prema kojima žene pokazuju veću

osjetljivost i angažman u odnosu na problematiku klimatskih promjena. Rezultati provedeni u Portugalu također ukazuju na izraženije ponašanje koje doprinosi zaštiti okoliša i očuvanju prirode kod žena nego kod muškaraca, ali i da je kod žena prisutna veća razina klimatske anksioznosti, te jačeg doživljaja prijetnji zbog pitanja okoliša (Pinho, 2025).

Osobe mlađe životne dobi u Hrvatskoj iskazuju veću razinu zabrinutosti zbog klimatskih promjena, pri čemu je zabrinutost izrazilo 21,5 posto ispitanika u dobi od 18 do 29 godina te 19,9 posto onih u dobi od 30 do 44 godine, dok je među osobama starijima od 45 godina zabilježen niži udio zabrinutih. Usporedbe radi, rezultati istraživanja Trantera (2011) provedenog u Australiji pokazuju da mlađi građani iskazuju višu razinu potpore korištenju obnovljivih izvora u odnosu na starije dobne skupine.

Rezultati ne ukazuju na postojanje statistički značajnih razlika u brizi o klimatskim promjenama kod građana različitog stupnja obrazovanja. I druga istraživanja upućuju da je veza između stupnja obrazovanja i zabrinutosti za klimatske promjene vrlo kompleksna. Iako je veći stupanj obrazovanja često povezan s većom brigom za zaštitu okoliša (Hoekstra i dr., 2024), postoje iznimke, pa tako Hamilton (2008) i Gregersen i dr. (2020) ukazuju da neki drugi čimbenici poput političkog opredjeljenja imaju puno veći utjecaj na percepciju klimatskih promjena od stupnja obrazovanja. Rezultati za Hrvatsku također ne ukazuju na postojanje statistički značajnih razlika u zabrinutosti zbog klimatskih promjena između ispitanika obzirom na regiju u kojoj žive i radni status.

Iz perspektive psihologije, na rezultate istraživanja utječe nekoliko čimbenika. Prvo, emocionalna povezanost pojedinaca s prirodom i ekološki identitet često utječu na motivaciju za pro-ekološko ponašanje. Osobe koje jače doživljavaju povezanost s okolišem sklonije su aktivnijem sudjelovanju u aktivnostima zaštite okoliša (Mayer i Frantz, 2004). Drugo, motivacija pojedinca za konkretno djelovanje povezana je s percepcijom rizika i vjerojatnosti osobnog osjećanja posljedica Weber (2006). Manjak osobnih iskustava s vidljivim i ozbiljnim posljedicama globalnog zatopljenja utječe na manju zabrinutost građana, te da stoga ne poduzimaju ni mjere opreza. Treće, pripadnost određenoj zajednici također utječe, te percepcija da drugi članovi zajednice nisu aktivni u pro-ekološkim inicijativama može umanjiti spremnost pojedinca na poduzimanje mjere, čak i ako je zabrinut za okoliš (Fielding i Hornsey, 2016). Ovi zaključci dodatno pomažu objašnjavanju razlika u razini zabrinutosti građana za klimatske promjene.

4. ZAKLJUČAK

U ovom se radu analizira percepcija građana Republike Hrvatske o klimatskim promjenama. Dobiveni rezultati pokazuju značajan udio ispitanika koji izražavaju zabrinutost zbog posljedica klimatskih promjena. Neovisno o županijskoj pripadnosti, udio građana koji izražavaju zabrinutost iznosi najmanje

66,7 posto, što ukazuje na široko rasprostranjenu svijest populacije o ozbiljnosti ovog globalnog problema. Rezultati ukazuju na slabu spremnost građana da sudjeluju u ublažavanju klimatskih promjena. Građani koji izražavaju zabrinutost za stanje okoliša pokazuju veću sklonost konkretnim mjerama usmjerenim na zaštitu okoliša i održivost, uključujući aktivno sudjelovanje u projektima obnovljivih izvora energije, dok nezabrinuti građani u manjoj mjeri iskazuju spremnost za takve oblike sudjelovanja. Povećanju sudjelovanja građana moglo bi pridonijeti sustavno obrazovanje, kao i razmjena pozitivnih iskustava vezanih uz učinke mjera na kvalitetu života i razvoj lokalne zajednice. Ispitanici koji izražavaju veću zabrinutost pokazuju nižu razinu povjerenja u sposobnost lokalnih i nacionalnih vlasti u provedbi politika zaštite okoliša i održivog razvoja. Stoga je razmjena primjera dobrih praksi, pozitivnih iskustava i koristi od provođenja okolišnih mjera važna za jačanje povjerenja građana u mjere i projekte koji se provode s ciljem ublažavanja klimatskih promjena, ali i za poticanje građana na aktivnije uključivanje u inicijative usmjerene na održivi razvoj i očuvanje okoliša.

Ovi rezultati ukazuju na visoku razinu percepcije ozbiljnosti problema klimatskih promjena, što može predstavljati relevantnu osnovu za oblikovanje učinkovitih javnih politika te za provedbu mjera usmjerenih na njihovo ublažavanje. Istodobno, nalazi sugeriraju da klimatske promjene nisu percipirane isključivo kao ekološki izazov, nego i kao društveno, gospodarsko i političko pitanje koje zahtijeva koordinirano djelovanje različitih sudionika na nacionalnoj i lokalnoj razini. U tom kontekstu osobito je važno osnažiti povjerenje građana u lokalnu i nacionalnu razinu vlasti da će poduzimati mjere i aktivnosti s ciljem ublažavanja klimatskih promjena uz vođenje računa o dobrobiti građana, kako bi se osigurala njihova spremnost na prepoznavanje i potporu provođenju mjera usmjerenih na zaštitu okoliša.

Kako i europska istraživanja ukazuju na visoku razinu zabrinutosti građana za klimatske promjene, ovi su rezultati važni i za druge zemlje. Rezultati ovog istraživanja, u kontekstu europskih trendova, potvrđuju da visoka razina zabrinutosti građana za klimatske promjene ne implicira nužno i njihovu spremnost na konkretno djelovanje u području zaštite okoliša. Istraživanja na razini Europske unije ukazuju da građani uglavnom percipiraju klimatske promjene kao globalni problem, dok se potencijalni utjecaji na lokalnu zajednicu rjeđe prepoznaju. Ovakva percepcija može predstavljati prepreku aktivnijem sudjelovanju građana. Stoga je važno usmjeriti napore prema poticanju lokalnog uključivanja i podizanju svijesti o važnosti individualnog i kolektivnog djelovanja u ublažavanju posljedica klimatskih promjena. Utvrđena povezanost između razine zabrinutosti građana i njihove spremnosti na promjenu ponašanja te djelovanje u cilju suzbijanja klimatskih promjena upućuje na to da politike koje povećavaju informiranost i razinu svijesti o klimatskim rizicima mogu imati stvarni učinak na poticanje proklimatskih ponašanja. Međutim, jednako je važno raditi na jačanju povjerenja građana u sposobnost lokalnih i nacionalnih vlasti da učinkovito provode klimatske mjere.

Također, rezultati istraživanja pokazuju spremnost građana na sudjelovanje u investicijama općine/grada u području obnovljivih izvora energije, te odvajanja vremena za provedbu projekata obnovljivih izvora energije bez financijske nadoknade. Stoga je potrebno stvoriti institucionalne i organizacijske uvjete koji omogućuju građanima aktivnije uključivanje u lokalne klimatske projekte.

Ograničenje istraživanja je što prikazuje situaciju u samo jednoj državi. Nadalje, uzorak je nereprezentativan što ograničava mogućnost generalizacije zaključaka. S obzirom na navedena ograničenja, preporučuje se budućim anketnim istraživanjima obuhvatiti građane u više europskih država, čime bi se omogućilo provođenje komparativnih analiza te detaljnije sagledavanje percepcije građana o europskim klimatskim politikama. Također bi bilo korisno uključiti i kvalitativne metode, koje bi omogućile dublje razumijevanje motivacijskih i psiholoških aspekata ponašanja građana vezanih za klimatske politike.

LITERATURA

1. Bergion, V., Sokolova, E., Samuelsson, A., Östberg, E., Bondelind, M., (2025), Modelling the combined impacts of climate change and socio-economic development on waterborne pathogen transport, *Water Research*, 283, 123802, 1-11. <https://doi.org/10.1016/j.watres.2025.123802>.
2. Bouman, T., Verschoor, M., Albers, C. J., Böhm, G., Fisher, S. D., Poortinga, W., Whitmarsh, L., Steg, L., (2020), When worry about climate change leads to climate action: How values, worry and personal responsibility relate to various climate actions, *Global Environmental Change*, 62, 102061, 1-11. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2020.102061>.
3. Campagnola, G., Sergi, B. S., Sironi, E., (2025), Attitudes towards climate change and energy demand: Evidence from the European Social Survey, *Sustainability*, 17(10), 4661, 1-18. <https://doi.org/10.3390/su17104661>.
4. Capstick, S., Whitmarsh, L., Poortinga, W., Pidgeon, N. F., Upham, P., (2015), International trends in public perceptions of climate change over the past quarter century, *WIREs Climate Change*, 6(1), 35–61. <https://doi.org/10.1002/wcc.321>.
5. Chen, X., Peterson, M.N., Hull, V., Lu, C., Lee, G.D., Hong, D., Liu, J., (2011), Effects of attitudinal and sociodemographic factors on pro-environmental behaviour in urban China, *Environmental Conservation*, 38, 45–52. <https://doi.org/10.1017/S037689291000086X>.
6. Davamani, V., John, J. E., Poornachandhra, C., Gopalakrishnan, B., Arulmani, S., Parameswari, E., Santhosh, A., Srinivasulu, A., Lal, A., Naidu, R., (2024), A Critical Review of Climate Change Impacts on Groundwater Resources: A Focus on the Current Status, Future Possibilities, and Role of Simulation Models, *Atmosphere*, 15(1), 122. <https://doi.org/10.3390/atmos15010122>.

7. Dehghani, S., Massah Bavani, A., Roozbahani, A., Sahin, O., (2024), Assessment of climate change-induced water scarcity risk by using a coupled system dynamics and Bayesian network modeling approaches, *Water Resources Management*, 38(10), 3853–3874. <https://doi.org/10.1007/s11269-024-03843-7>.
8. Döll, P., Müller Schmied, H., Schuh, C., Portmann, F. T., Eicker, A., (2014), Global-scale assessment of groundwater depletion and related groundwater abstractions: Combining hydrological modeling with information from well observations and GRACE satellites, *Water Resources Research*, 50, 5698–5720. <https://doi.org/10.1002/2014WR015595>.
9. Europska komisija, (2018), A Clean Planet for All: A European strategic long term vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy (Communication COM(2018) 773 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0773>.
10. Europska komisija, (2025), Climate change, https://climate.ec.europa.eu/climate-change_en.
11. Europska komisija, (2025a), Special Eurobarometer 565: Climate change. Survey conducted February 18–March 10, 2025, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3472>.
12. Europska komisija, (2025b), EU Mission: Climate-Neutral and Smart Cities, https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/climate-neutral-and-smart-cities_en.
13. Europska komisija, (2025c), Special Eurobarometer 565: Croatia, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3472>.
14. Europska unija, (2024), EU Missions to address climate change in cities and regions: A Projects Info Pack by CORDIS, Publications Office of the European Union, <https://apre.it/wp-content/uploads/2024/07/EU-missions-to-address-climate-change-in-cities-and-regions.pdf>.
15. Fielding, K. S., & Hornsey, M. J. (2016). A social identity analysis of climate change and environmental attitudes and behaviors: Insights and opportunities. *Frontiers in Psychology*, 7, 121, 1-12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00121>
16. Fisher, S. D., Kenny, J., Poortinga, W., Böhm, G., Steg, L., (2022), The politicisation of climate change attitudes in Europe, *Electoral Studies*, 79, 102499, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2022.102499>.
17. Franzen, A., Vogl, D., (2013), Two decades of measuring environmental attitudes: A comparative analysis of 33 countries, *Global Environmental Change*, 23(5), 1001–1008. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2013.03.009>.
18. Gifford, R., Nilsson, A., (2014), Personal and social factors that influence pro-environmental concern and behaviour: A review, *International Journal of Psychology*, 49(3), 141–157. <https://doi.org/10.1002/ijop.12034>.
19. Gregersen, T., Doran, R., Böhm, G., Tvinnereim, E., Poortinga, W., (2020), Political orientation moderates the relationship between climate change

- beliefs and worry about climate change. *Frontiers in Psychology*, 11, Article 1573. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01573>.
20. Grünhut, Z., Varjú, V., Bodor, Á., (2023), Climate concern and pro-environmental behaviour in the light of trust, *Sustainability*, 15(19), 14430, 1-15. <http://dx.doi.org/10.3390/su151914430>.
21. Hamilton, L. C., (2008), Who cares about polar regions? Results from a survey of U.S. public opinion. *Arctic, Antarctic, and Alpine Research*, 40(4), 671-678.
22. Hoekstra, A., Noordzij, K., de Koster, W., & van der Waal, J. (2024). The educational divide in climate change attitudes: Understanding the role of scientific knowledge and subjective social status. *Global Environmental Change*, 86, 102851. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2024.102851>.
23. Intergovernmental Panel on Climate Change, (2021), *Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/>.
24. IRIS Network, (2023), *IRIS Public Confidence Study 2023: Climate change and public perception in Europe*, IRIS Network, <https://www.irisnetwork.org/news/iris-presents-its-public-confidence-study-2023-on-climate-change>.
25. Kácha, O., Vintr, J., Brick, C., (2022), Four Europes: Climate change beliefs and attitudes predict behavior and policy preferences using a latent class analysis on 23 countries, *Journal of Environmental Psychology*, 81, 101837. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2022.101815>.
26. Leal Filho, W., Wolf, F., Abubakar, I. R., Al-Amin, A. Q., Roy, S., Malakar, K., Alam, G. M. M., Sarker, M. N. I., (2022), Understanding the socio-economic impacts of climate change on riparian communities in Bangladesh, *River Research and Applications*, 38(10), 1884–1892. <https://doi.org/10.1002/rra.4056>.
27. Lee, T. M., Markowitz, E. M., Howe, P. D., Ko, C.-Y., Leiserowitz, A. A., (2015), Predictors of public climate change awareness and risk perception around the world, *Nature Climate Change*, 5(11), 1014–1020. <https://doi.org/10.1038/nclimate2728>.
28. Leiserowitz, A., (2006), Climate change risk perception and policy preferences: The role of affect, imagery, and values, *Climatic Change*, 77(1–2), 45–72. <https://doi.org/10.1007/s10584-006-9059-9>.
29. Leiserowitz, A., Roser-Renouf, C., Marlon, J., Maibach, E., (2021), Global Warming's Six Americas: a review and recommendations for climate change communication, *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 42, 97–103. <https://doi.org/10.1016/j.cobeha.2021.04.007>.
30. Lorenzoni, I., Pidgeon, N. F., (2006), Public views on climate change: European and USA perspectives, *Climatic Change*, 77(1), 73–95. <https://doi.org/10.1007/s10584-006-9072-z>.

31. Lübke, C., (2022), Socioeconomic roots of climate change denial and uncertainty among the European population. *European Sociological Review*, 38(1), 153–168. <https://doi.org/10.1093/esr/jcab035>.
32. Masud, M. M., Akhatr, R., Nasrin, S., Adamu, I. M., (2017), Impact of socio-demographic factors on the mitigating actions for climate change: A path analysis with mediating effects of attitudinal variables, *Environmental Science and Pollution Research*, 24(34), 26462–26477. <https://doi.org/10.1007/s11356-017-0188-7>.
33. Mayer, F. S., & Frantz, C. M. (2004). The connectedness to nature scale: A measure of individuals' feeling in community with nature. *Journal of Environmental Psychology*, 24(4), 503–515. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2004.10.001>
34. OECD, (2015), The economic consequences of climate change, OECD Publishing, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2015/11/the-economic-consequences-of-climate-change_g1g558e1/9789264235410-en.pdf.
35. Pinho, M., (2025), Climate change anxiety and pro-environmental behaviours: Disentangling gender disparities, *Frontiers in Sociology*, 10, 1589501, 1-14. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2025.1589501>.
36. Poortinga, W., Spence, A., Whitmarsh, L., Capstick, S., Pidgeon, N. F., (2011). Uncertain climate: An investigation into public scepticism about anthropogenic climate change. *Global Environmental Change*, 21(3), 1015-1024. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2011.03.001>.
37. Sandal, S., Onu, U., Fung, W., Pippas, M., Smyth, B., De Chiara, L., Bajpai, D., Bilchut, W. H., Hafiz, E., Kelly, D. M., Bagasha, P., Jha, V., & Ethier, I. (2025). Assessing the role of education level on climate change belief, concern and action: A multinational survey of healthcare professionals in nephrology. *Journal of Nephrology*, 38(3), 925-934. <https://doi.org/10.1007/s40620-024-02195-0>.
38. Shi, J., Visschers, V. H. M., Siegrist, M., (2015), Public perception of climate change: The importance of knowledge and cultural worldviews. *Risk Analysis*, 35(12), 2183–2201. <https://doi.org/10.1111/risa.12406>.
39. Svjetska banka, (2025), Social dimensions of climate change, <https://www.worldbank.org/en/topic/social-dimensions-of-climate-change>.
40. Tranter, B., (2011), Political divisions over climate change and environmental issues in Australia, *Environmental Politics*, 20(1), 78–96. <https://doi.org/10.1080/09644016.2011.538167>.
41. Tranter, B., Booth, K., (2015), Scepticism in a changing climate: A cross-national study, *Global Environmental Change*, 33, 154–164. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2015.05.003>
42. United Nations Framework Convention on Climate Change, (2015), Paris Agreement, https://unfccc.int/files/essential_background/background_publications_htmlpdf/application/pdf/conveng.pdf.

43. Vercammen, A., Oswald, T., Lawrance, E., (2023), Psycho-social factors associated with climate distress, hope and behavioural intentions in young UK residents, *PLOS Global Public Health*, 3(8), e0001938, 1-24. <https://doi.org/10.1371/journal.pgph.0001938>.
44. Watts, N., Amann, M., Arnell, N., Ayeb-Karlsson, S., Belesova, K., Berry, H., et al., (2018), The 2018 report of the Lancet Countdown on health and climate change: shaping the health of nations for centuries to come, *The Lancet*, 392(10163), 2479–2514. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(18\)32594-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(18)32594-7).
45. Weber, E. U. (2006). Experience-based and description-based perceptions of long-term risk: Why global warming does not scare us (yet). *Climatic Change*, 77(1–2), 103–120. <https://doi.org/10.1007/s10584-006-9060-3>
46. Wheeler, T., von Braun, J., (2013), Climate change impacts on global food security, *Science*, 341(6145), 508–513. <https://doi.org/10.1126/science.1239402>.
47. Whitmarsh, L., (2011), Scepticism and uncertainty about climate change: Dimensions, determinants and change over time, *Global Environmental Change*, 21(2), 690–700. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2011.01.016>.
48. Whitmarsh, L., Poortinga, W., Capstick, S., (2021), Behaviour change to address climate change. *Current Opinion in Psychology*, 42, 76-81. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.04.002>.
49. World Meteorological Organization, (2025), Global climate predictions show temperatures expected to remain at or near record levels in coming 5 years, <https://wmo.int/news/media-centre/global-climate-predictions-show-temperatures-expected-remain-or-near-record-levels-coming-5-years>.
50. Xiao, C., McCright, A. M., (2012), Explaining gender differences in concern about environmental problems in the United States, *Society & Natural Resources*, 25(11), 1067–1084. <https://doi.org/10.1080/08941920.2011.651191>.

Sunčana Slijepčević

The Institute of Economics, Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 7, 10000 Zagreb,
Croatia

sslijepcevic@eizg.hr

PUBLIC PERCEPTIONS OF CLIMATE CHANGE IN CROATIA²

Received: September 26, 2025

Accepted: November 28, 2025

<https://doi.org/10.46458/27121097.2025.31.6>

Original scientific paper

Abstract

Climate change represents one of the leading global challenges. Despite clear scientific evidence and numerous international and national initiatives aimed at tackling climate change, public attitudes and perceptions of this issue vary significantly among European countries. Although people generally express a high level of climate change concern, their willingness to change behaviour and actively participate in environmental protection measures depends on various factors.

This research aims to determine the level of concern about climate change among citizens of the Republic of Croatia and to explore the relationship between climate change concern and different factors influencing citizens' readiness to change their behaviour. The paper examines the differences between citizens who express concern and those who do not, as well as the impact of these differences on their participation in activities and measures to mitigate climate change, including using renewable energy sources.

The findings indicate a positive correlation between the level of climate change concern and participation in measures and activities related to climate change mitigation. The results show that citizens generally display a low level of readiness for active participation in environmental protection measures and mitigation of adverse environmental impacts. Those concerned about the state of the environment tend to engage more in activities and measures aimed at mitigating climate change, particularly in renewable energy projects. At the same time, unconcerned citizens are less likely to undertake activities aimed at improving environmental conditions.

² This paperwork is made in relation with the project "Izazovi lokalnog i regionalnog razvoja u Hrvatskoj" u Ekonomskom institute, Zagreb and it is funded from the National plan for recovery and resilience 2021 – 2026 - NextGenerationEU

Furthermore, the results suggest a negative relationship between citizens' climate change concern and their trust in local and national authorities regarding the effectiveness of climate and energy policies. These findings highlight the need for greater transparency and strengthening public trust in local and national institutions responsible for implementing environmental policies.

The analysis of socio-demographic factors showed that men and younger individuals display greater concerns about climate change than women and older individuals. In contrast, the research found no statistically significant differences in climate change concern based on respondents' region of residence, level of education, or employment status. The results of this study emphasise the complexity of the relationship between climate change concern and willingness to participate in environmental protection measures.

Keywords: *climate change, local units, citizens, attitudes*

JEL: Q54, H70